

Michniów

(Woj. Świętokrzyskie)

Mauzoleum Martyrologii Wsi Polskich ([opis](#))

MAUZOLEUM MARTYROLOGII WSI POLSKICH

MICHNIÓW

[PL] **Pieta Michniowska** – rzeźba autorstwa Wacława Staweckiego. Przedstawia matkę – kobietę świętokrzyską, trzymającą na kolanach umierającego syna – partyzanta. Pieta Michniowska jest symbolem tragedii i niezawinionej śmierci mieszkańców wsi polskich.

[EN] **The Michniów Pieta** – a sculpture by Wacław Stawecki, presenting the mother embracing her son- guerilla, dying on her lap. The sculpture is the symbol of the tragedy and undeserved death of Polish villagers.

[DE] **Pieta Michniowska** – die Skulptur von Wacław Stawecki. Sie stellt die Mutter dar – eine Frau der Świętokrzyskie Region mit dem sterbenden Sohn – dem Freischärler am Schoß. Pieta Michniowska ist ein Symbol der Tragödie und des unverschuldeten Todes der Einwohner der polnischen Dörfer.

**Model Piety Michniowskiej
autorstwa Wacława Staweckiego.**
Rzeźba wykonana w ramach konkursu na pierwszy
projekt Mauzoleum w Michniowie
w latach 80. XX w.

Pieta autorstwa Wacława
Staweckiego

KROGULEC FLORENTYNA L 49 JULIJAN - 24 STEFAN - 19 ANNA - 5 EUGENIUSZ - 33 STEFAN - 20 WALERIJAN - 20 MARIA - 25 JULIJAN - 16	MORAWSKA FLORENTYNA L 40 RYSZARD - 17 ALFRED - 10	PRZEWORSKA GENOWEFA L 24 WIESLAW - 3 JANUSZ - 1/2 WLADYSLAW - 32 ALOJZY - 10 MARIAN - 5 WANDA - 7 JOZEFA - 70	MATEREK WLADYSLAW L 59 JADWIGA - 48 HENRYK - 25 STEFANIJA - 31 ANDRZEJ - 32 MICHAL - 31 DIONIZY - 16	OBARA BRONISLAW L 40 STEFANIJA - 35 LEON - 12 MARIAN - 15 JANINA - 7 JOZEF - 37 ZOFIJA - 32 JULIJAN - 18 DIONIZY - 16
MATEREK MARIA L 60 KAZIMIERZ - 37 JAN - 35 WICENTY - 25 KAROLINA - 56 WITOLD - 22 JOZEF - 25 STEFAN - 8 TERESA - 7 WITOLD - 2 TADEUSZ - 2	MATEREK FLORENTYNA L 65 MARIA - 20 WITOLD - 18 MARIAN - 10 STEFANIJA - 40 MARIAN - 20 WLADYSEAW - 19 WACLAW - 35 ZOFIJA - 43 ZYGMUNT - 20 WLADYSLAW - 13	MIERNIK ANDRZEJ L 45 ANTONINA - 42 JULIJA - 56 IGNACY - 19 EUGENIUSZ - 19 HENRYK - 24 JANINA - 19 JENDROWA STANISLAW - 58	WIKLO WLADYSLAW L 48 STANISLAWA - 44 STEFAN - 23 ROMAN - 16 EDMUND - 18 ZOFIJA - 14 HALINA - 11 MARIA - 8 JOZEF - 6	MIERNIK WLADYSLAW L 38 MARIA - 38 STANISLAW - 16 JANINA - 10 ZOFIJA - 10 MARIA - 50 STEFAN - 23 ROZALIJA - 17
WIECKOWSKI STANISLAW L 23 HENRYK - 20	OBARA ANTONI L 35 MARIA - 29 SYLWESTER - 9mc. KAZIMIERZ - 9 FRANCISZEK - 39 APOLONIJA - 13 STEFAN - 30 JAN - 9 FRANCISZEK - 63	RYNKOWSKI STANISLAW L 55 MARIAN - 29 ZDZISLAW - 17	WIKLO IGNACY L 40 WLADYSLAW - 33 STANISLAWA - 30 JULIJAN - 22 FELIKS - 19 ZENEK - 4 MICHAL - 59 WITOLD - 24 ZDZISLAW - 16 STANISLAWA - 30 ANTONINA - 61 ADOLF - 24	HABA JAN L 49 ANNA - 48 MARIA - 19 JOZEF - 14 WLADYSLAW - 11 ZOFIJA - 13
BIELA JULIAN L 27		WIECKOWSKI STANISLAW L 23 HENRYK - 20 KAZIMIERA - 20 APOLONIJA - 2 JADWIGA - 75		

MALINOWSKI ROMAN L 57 WLADYSLAW - 29 EUGENIUSZ - 21	BIELA JANINA L 27 BOGDAN - 4 JOZEF - 31	CISEK ANTONI L 55 JOZEFA - 45 JULIJAN - 18
SALWA STANISLAW L 31	MAGDZIARZ FELIKS L 17	MATLA ANDRZEJ L 49
LOREC WLADYSLAW L 27	SOBOCHA JOZEFA L 40	ZIELINSKI KAZIMIERZ L 31
WATROBIŃSKI JAN L 30	MARCINKOWSKA EMILJA L 38	MIAZEK ANNA L 43
ZIOMEK TOMASZ L 32	DZIERZYLA JANINA L 16	BISKUP JAN L 27
SZAMPRUCH WITOLD L 17	KOŁOMAŃSKA JANINA L 3	GIL STANISLAW L 19
ARENDARSKI SZCZEPAN L 30	KWAŚNIEWSKI JAN L 55	KACZMARCZYK PRZYJEZDNY
PAJEK JOZEF L 38 IRENA - 28	HARABIN KATARZYNA L 55 FRANCISZEK - 30	WĄSIK MARIAN L 26 KAZIMIERA - 24

DĄBROWA PIOTR L 25 IRENA - 22 ELZBIETA - 2 STEFAN - 9dni	GOŁĘBIOWSKI ROMAN L 17 JOZEFA - 70 JAN - 40 ANTONI - 38	GRABIŃSKA FELICJA L 43 MATYLDA - 21 KATARZYNA - 43 GUSTAWA - 19
DUPAK PIOTR L 52 ROZALIJA - 50 STANISLAWA - 21 ZOFIJA - 16 JANINA - 13 MARIAN - 7 BRONISLAW - 32	GRUBA WALENTY L 39 KATARZYNA - 32 WITOLD - 19 HALINA - 12 HENRYKA - 10 BARBARA - 7 ELZBIETA - 4 ISABELA - 1	DULĘBA JAN L 37 HELENA - 35 WACLAWA - 11 KAZIMIERZ - 7 ADAM - 68 STANISLAW - 20
MICHTA ROZALIJA L 61 STANISLAW - 31 ROZALIJA - 34 ALINA - 14 JAN - 4	IMIOLEK IGNACY L 46 ANTONINA - 45 ZYGMUNT - 21 MARIA - 19	DUDA JOZEF L 60 STANISLAWA - 49 WLADYSLAW - 31 MARIAN - 21 JERZY - 16
MIERNIK STANISLAW L 15	MAGDZIARZ WACLAW L 38	DULĘBA STANISLAW L 34

WIEŚ SZALAŚ
gm. ZAGNAŃSK
DATY PACYFIKACJI:
1.IV.1940 r.
8.IV.1940 r.
POMORDOWANYM
PRZEZ GESTAPO
92 MĘZCZYZKOM

„BYŁ TEN POSTĘPIWY
KU CZŁO POMOCY ŚWIETLI
PRZEZ NIEMCÓW
KIESEKARÓW WSI BUSZKOWICE
GMINA ĆMIELÓW
W OKRĘGACH PACYFIKACJI
W DNIACH 16. XI, 1. XII, 1943 R.
ZAMORDOWANO
11 MĘDZYSZ
W WIEKU OD 17 DO 60 LAT
KATEDRA
KATEDRY PURYFICACJI
BUDOWY ĆMIELÓW
MICHAŁÓW 2007

W HOŁDZIE
POLEGŁYM I POMORDOWANYM
W LATACH 1939 - 1945
W WALCE
Z OKUPANTEM HITLEROWSKIM
MIESZKAŃCOM WSI BUSZKOWICE
I INNYCH MIEJSCOWOŚCI
MIASTA I GMINY ĆMIELÓW
SPOŁECZEŃSTWO
Michałów 2007

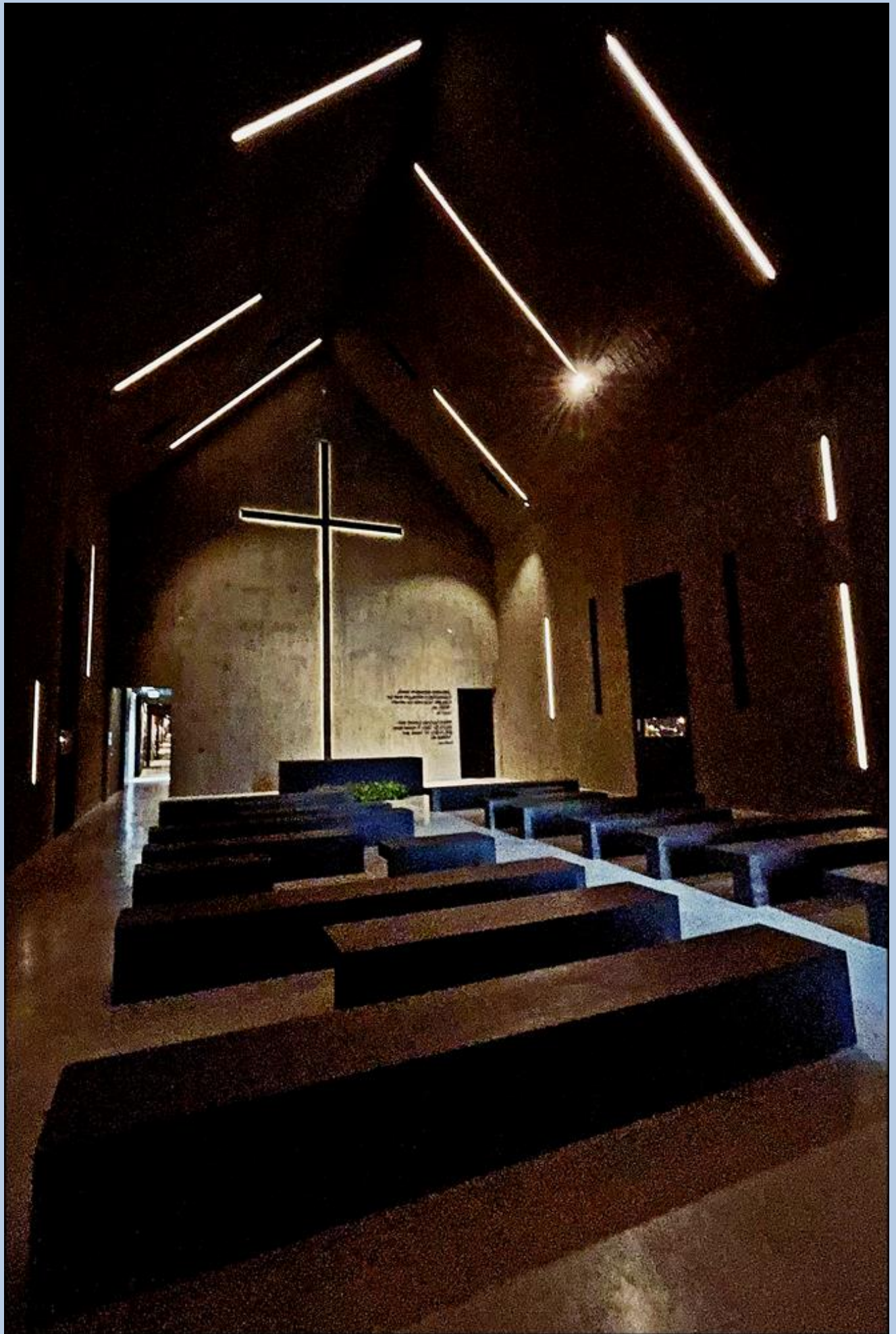
+
Pamięci ofiar
bestialsko wymordowanych
w czasie pacyfikacji wsi Lipnik i Wisłowa
przez hitlerowskiego okupanta
w dniach 17 - 18 września 1944r.

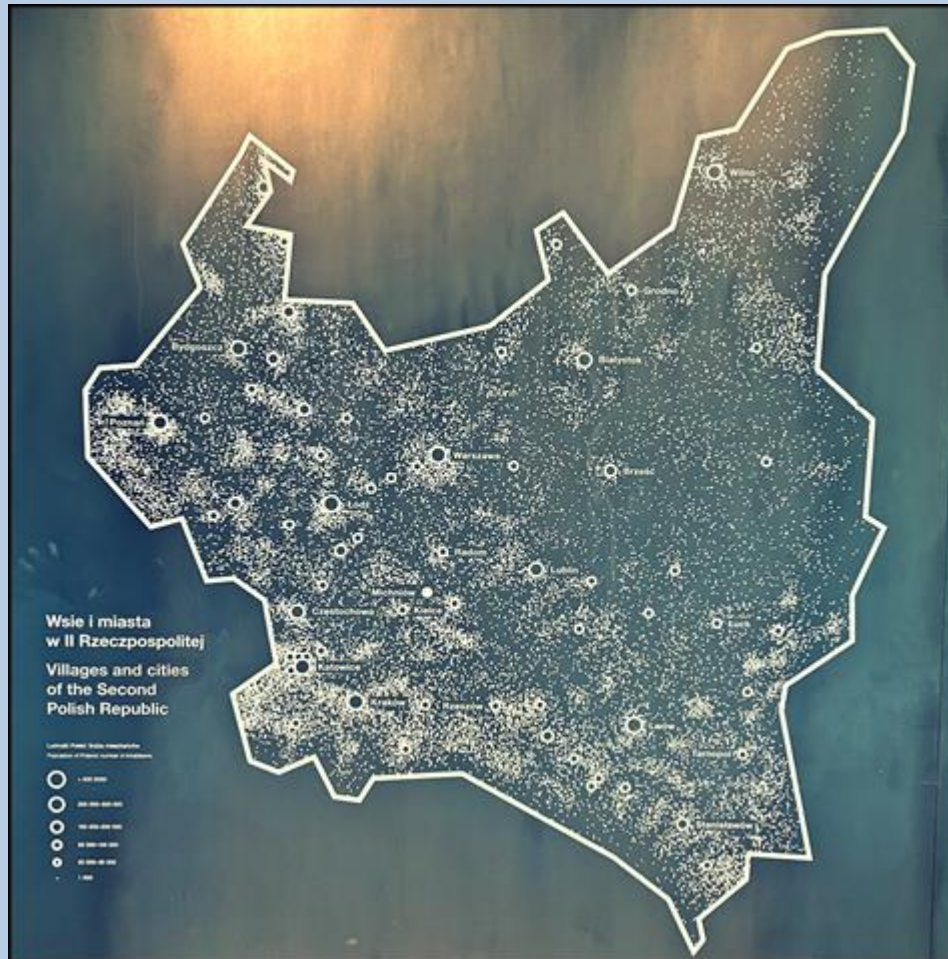
Spalono 140 domów
Wymordowano 84 osoby w wieku
od 6 - ciu miesięcy do 77 lat

W hołdzie
mieszkańcy gminy Wisłowa
powiat Mysłenicki

„ŚWIAT POWINIEN WIEDZIEĆ,
ILE NAS POLAKÓW KOSZTOWAŁO
PRAWO DO SWOJEGO MIEJSCA
NA ZIEMI”.
Jan Paweł II

W latach 1939–1945 wieś stała się ofiarą niemieckiego i sowieckiego terroru, cmentarzem dla wielu tysięcy pomordowanych i jednocześnie miejscem brutalnego ekonomicznego wyzysku ze strony okupantów. Tragiczna i krwawa historia polskiej wsi w czasie II wojny światowej jest mało znana i rzadko pokazywana, mimo że dotyczyła większości społeczeństwa polskiego.

Prezentowana tutaj historia wsi i jej mieszkańców przybliży nie tylko dzieje bezpośrednich ofiar akcji pacyfikacyjnych, obozów koncentracyjnych, akcji przesiedleńczych czy deportacji, lecz także jest próbą ukazania całego spektrum polityki zagłady stosowanej przez okupantów.

To historia tysięcy ludzi, którzy stracili najbliższych, przyjaciół i dorobek życia. Historia ludzi wygnanych ze swoich domów, pozbawionych majątków, skazanych na głód i nędzę. Historia mieszkańców wsi i osad, które z dnia na dzień przestały istnieć – bombardowane, palone i niszczone przez Niemców, Sowietów czy nacjonalistów ukraińskich. Wieś polska mimo grożących represji i prześladowań wykazywała się patriotyczną postawą przez cały okres wojny. Jej mieszkańcy wchodzili w skład wielu ugrupowań konspiracyjnych. Wieś żywiła ludność miast i oddziały partyzanckie, udzielała schronienia wysiedlonym Polakom oraz ukrywającym się Żydom. Za swoje bohaterstwo zapłaciła ogromną cenę. Misją Mauzoleum jest przywrócenie należnej tym osobom pamięci i pokazanie, że mimo ofiary, którą ponosiła, polska wieś zawsze pozostała wierna Bogu i Ojczyźnie.

13 października 2017 roku Prezydent RP Andrzej Duda podpisał ustawę, która ustanowiła święto państwowe – Dzień Walki i Męczeństwa Wsi Polskiej. Święto jest obchodzone 12 lipca. Tego dnia 1943 roku niemieccy okupanci rozpoczęli pacyfikację wsi Michniów. Z tego względu datę tę uznano za symboliczną jako dzień pamięci o martyrologii mieszkańców wsi polskich. Został on ustanowiony w hołdzie za ich patriotyczną postawę w czasie II wojny światowej – za pomoc udzielaną osobom ukrywającym się przed prześladowaniami, walkę w oddziałach partyzanckich, za żywienie mieszkańców miast i żołnierzy podziemnego państwa polskiego. Z szacunkiem dla ogromu ofiar poniesionych przez mieszkańców wsi – rozstrzeliwanych, wyrzucanych z domów, pozbawianych dobytku, wywożonych do sowieckich łagrów i niemieckich obozów koncentracyjnych oraz na przymusowe roboty.

LUDOBÓJSTWO GENOCIDE

Na terenach zajętych przez Niemcy polska ludność padła ofiarą masowych egzekucji, ginęła podczas pacyfikacji wsi, w obozach koncentracyjnych i obozach pracy. Założeniem nazistowskiej polityki III Rzeszy było wymordowanie na terenach podbitych dużej części ludności słowiańskiej, uznawanej za niższą rasowo, i uczynienie z pozostałych przy życiu posłusznej siły roboczej, wegetującej w strachu i upokorzeniu.

Ofiarami drugiego totalitaryzmu – komunizmu – stali się Polacy żyjący na obszarach okupowanych przez ZSRS, gdzie aresztowania, deportacje i masowe morderstwa były narzędziami wykorzystywanymi do realizacji polityki klasowej, zmierzającej do wyeliminowania „wrogów ludu” i całkowitego podporządkowania władzy sowieckiej każdego aspektu życia Polaków.

W 1941 r. Niemcy wyparli Armię Czerwoną z okupowanych przez ZSRS ziem wschodniej Polski, które objęte zostały niemiecką okupacją. Na nowo zajętych obszarach zaprowadzono porządek znane już mieszkańcom Generalnego Gubernatorstwa i ziem wcielonych do III Rzeszy w 1939 roku. W lutym 1943 roku nacjonaliści ukraińscy działający w ramach OUN-UPA, przy obojętności władz okupacyjnych, przystąpili do zaplanowanych akcji ludobójczych, skierowanych przeciwko polskim mieszkańcom Wołynia i ziem południowo-wschodnich II RP. Kres niemieckiej okupacji przyniosła ofensywa Armii Czerwonej, która w marzu na zachód zajmowała kolejne tereny II RP. Na polską wieś zostały wówczas nałożone nowe kontyngenty, egzekwowane z całą surowością. Powojenny krajobraz polskiej wsi ukazał ogrom strat, jakie odcisnęły piętno na życiu całych pokoleń.

In the areas occupied by the Germans, the Polish population fell victim to mass executions, perished during the pacification of villages, as well as in concentration and labour camps. The Nazi policy of the Third Reich envisaged killing a large part of the Slavic population, which was considered racially inferior, in the conquered territories and turning the survivors into an obedient workforce, living in fear and humiliation.

The victims of the other totalitarianism – communism – included Poles living in the areas occupied by the USSR, where arrests, deportations and mass murders were used as tools to implement a class policy aimed at eliminating the “enemies of the people” and total subordination of every aspect of the human life of Poles to Soviet power.

In 1941, the Germans pushed back the Red Army out of the territories of eastern Poland occupied by the USSR, which led the entire area of interwar Poland to fall under German rule. The newly occupied areas saw the introduction of a new order, already known to the inhabitants of the General Government and the lands incorporated into the Third Reich in 1939. In February 1943, Ukrainian nationalists belonging to the Organisation of Ukrainian Nationalists and the Ukrainian Insurgent Army (OUN-UIA) saw the indifference of the occupying powers, and thus engaged in the planned genocide against the Polish inhabitants of Volhynia and the south-eastern lands of the Second Polish Republic. The end of the German occupation was brought about by the offensive of the Red Army, which liberated the areas of the Second Polish Republic in its victorious march to the east. This did not lead to an improvement of the situation of the Polish countryside, as new quotas were imposed on the villages, enforced with all severity. The post-war landscape of the Polish countryside showed the enormity of the losses that have left their mark on the lives of entire generations.

Strafexekution in Graudenz

Genosse Ulrich des Standesheims „Schutzwehr Westpreußen“ in Eimberg werden wegen verbrochener Straftaten in Graudenz, Provinz des Ostpreußen, hingerichtet.

10 Gesein
auf dem Markt bei der Bismarckstrasse
Eimberg, 27. Oktober 1939

Egzekucja karna w Graudenz

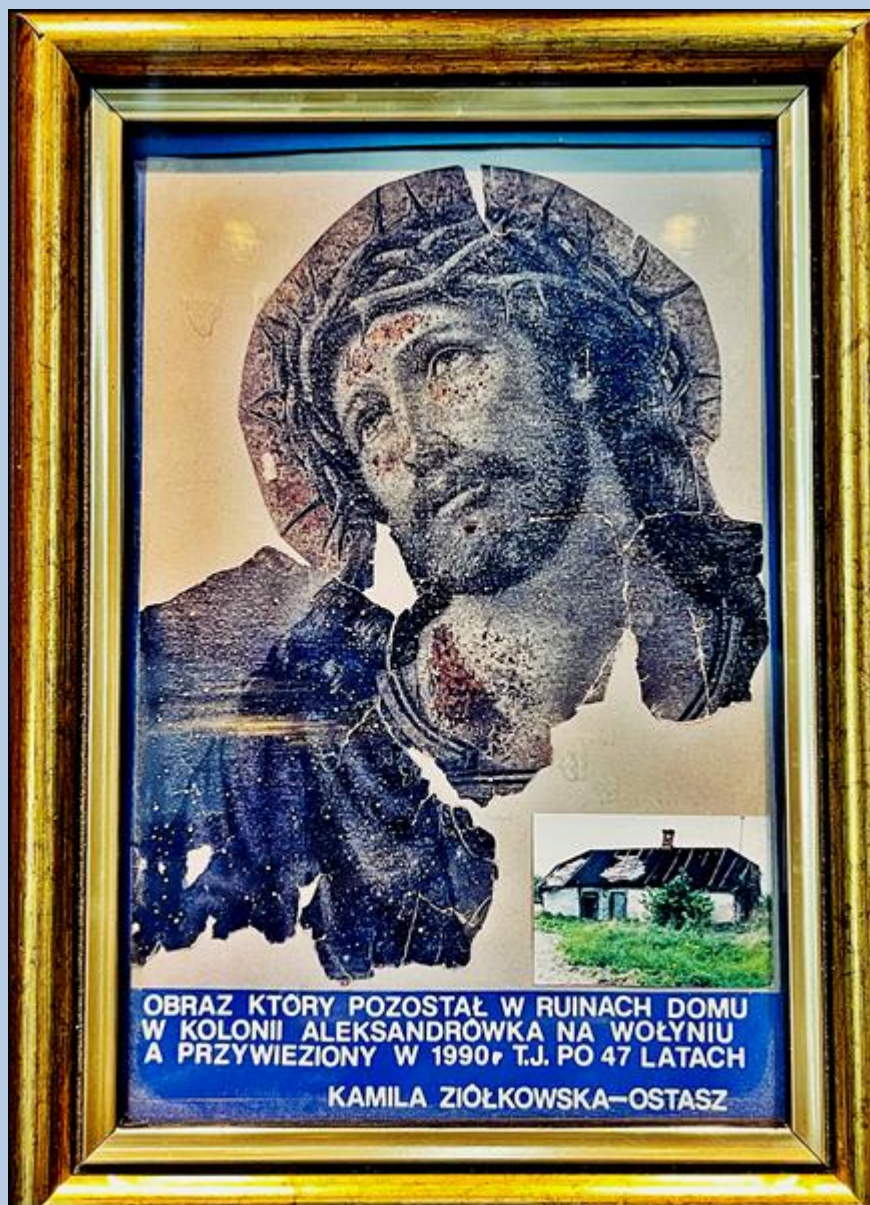
Gen. Ulrich z kwatermistrzostwa „Strażnica Zachodniopruskiej” w Eimbergu – w wyniku przestępstwa popełnionych na obszarze powiatu Graudenz, prowincja Prusy Wschodnie, został stracony.

10 zakladników
na rynku przy Bismarckstrasse
Eimberg, 27 października 1939

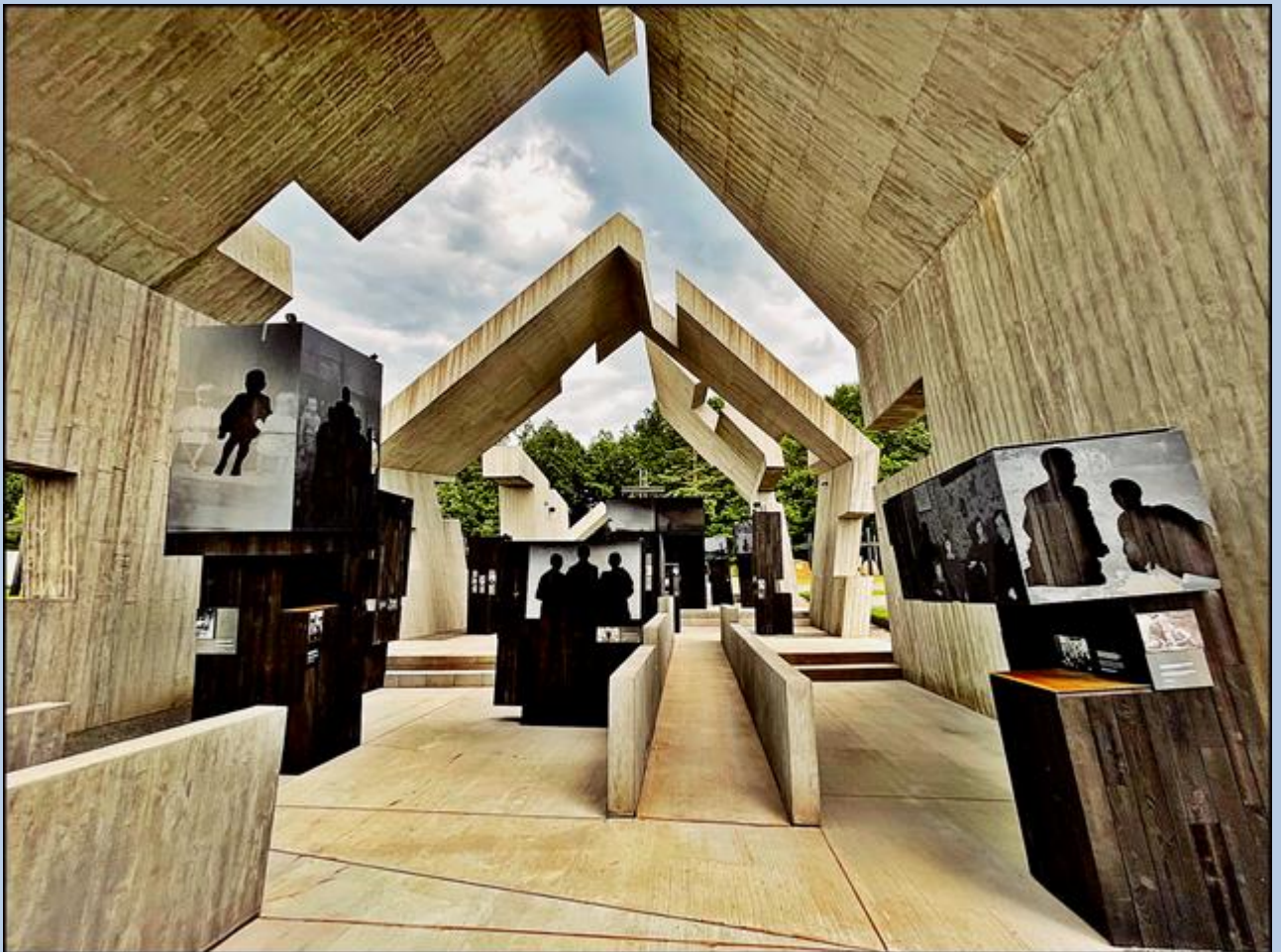

In 1940, the officers of the German Gendarmaria shot ten Polish soldiers from Western Pomerania in Graudenz (today East-Cyprus), but in German official publications, mentioning the victims a history of the war.

In 1940, the officers of the German Gendarmaria shot ten Polish soldiers from Western Pomerania in Graudenz. They were the sons of a Polish officer living in Prussia with his family.

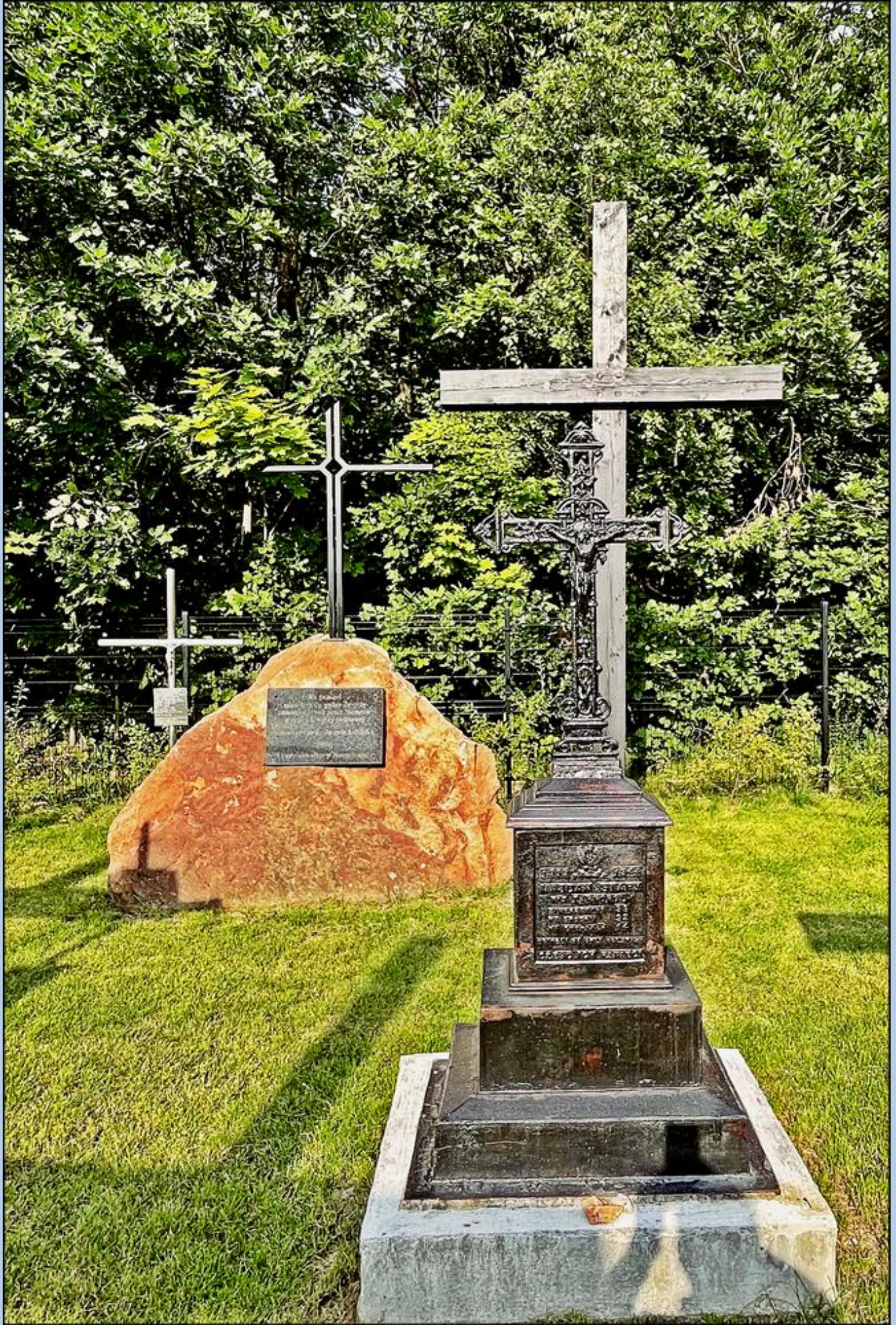

ŚWIAT POWINIEN WIEDZIEĆ
ILE NAS POLAKÓW KOSZTOWAŁO
PRAWO DO SWEGO
MIEJSCA NA ZIEMI
Jan Paweł II

ŚWIAT POWINIEN WIEDZIEĆ
ILE NAS POLAKÓW KOSZTOWAŁO
PRAWO DO SWEGO
MIEJSCA NA ZIEMI
Jan Paweł II

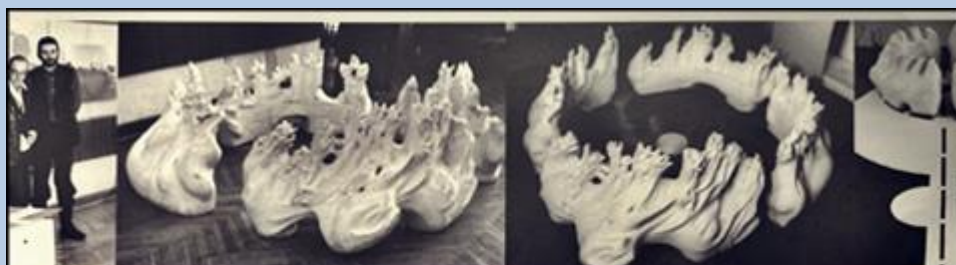
Rzeźba autorstwa Gustawa Hadyńskiego z cyklu „Pieta”.

Rzeźba autorstwa Gustawa Hadyńskiego z cyklu „Pieta”.

Rzeźba autorstwa Gustawa Hadyńskiego z cyklu „Pieta”.

Pierścień Ognia autorstwa Gustawa Hadyna, lata 80. XX w. Zbiory MNK. The Ring of Fire by Gustaw Hadyna, 1980s. MNK collection.

**Pierścień ognia,
autorstwa Gustawa Hadyny
The Ring of Fire by Gustaw Hadyna**

zdjęcia: KJ

[POWRÓT DO STRONY GŁÓWNEJ IKONOGRAFII](#)